

Kiwiini'o Peter Kaaritan

Di'oraz kaarita daua'o

Di'oraz kaarita kiwiitapa'o Peter kaaritan. Usaadanii mishidapainao Jesus ati'o, mashaapainaoz Asia Minor Baara ii aka kida'oraz. Peter, uruu 12 Jesus apostlennao bii iki'o.

Uruu dono mishidapainao, Asia Minor iainaoz pataka'uta-kao pamishidapan dikin ii Jesus, Tominkaru daniz. Uruu idi Peter saadan pakaaritan i'ati uma'ozakada-kinaa nii i'dyaun. Peter nyukunuu-kidan i'ati na'apa'o Jesus baiatanii tuukii, inao dikin ii. Ukau'an marii kizi i'da'anan Jesus kaduz pama'ozakadapan ida'an panyukunuu. Na'iki pataan ida'an panyukunuu ati, pamishidapan Tominkaru. Peter na'apanuz i'ati kaikapa'a, Tominkaru zaamatan idi i'dyaun papidanannao nii. Na'iki Jesus baiainpan na'iki umawakan idi i'ati, marii imashaapan Tominkaru aipan kawana'ati'i naa.

Kaarita buutinpan kida

Kaarita sakadin-kizi *1:1-2*

Tominkaru kazannaatan daua'o pidannao *1:3-12*

Kakinaowapa-karu kaimana'o mashaapa-karu dau'u *1:13–2:10*

Baiainapa-karu Jesus Christ kawan *2:11–4:19*

Mishidapainao Christ sha'apatan ni'o *5:1-11*

Kaarita katokon-tinan *5:12-14*

¹ Di'oraz kaarita õgaru Peter di'iki'o. Õgaru Jesus Christ apostlen. Õsaadan di'oraz kaarita

Tominkaru zaamatanii papidanannao nii ati'o, makoinaouz ãmashaapa'anan tawarainao kawan di'itinapa kida'a ba'oran kaduz pidannao wi-izi ii aka kida: Pontus ii aka, Galatia Baara ii aka, Capadocia ii aka, Asia Baara ii aka na'iki Bithynia ii aka. ² Wuru'u waDaru Tominkaru zaamatanuz unao, udi'itapani'i naa kotua'a naa pazaamata'azon dau'u unao. Ukau'an Kaimana'o Doronaa saabaani'i naa unao kaimanaiman, uruu ida'an uizo'atin naa Jesus Christ na'iki uchikaa-kaoa'a naa u'oiian ai uizain ida'an.

Marii Tominkaru kamunanun u'ati na'iki utaa kizi unyukunuu kaiman-kinaa nii tuukii manawun.

Zaudapa-karu mishi'o sha'apa'azo'o dau'u

³ Wakonaukii-kida Tominkaru, wanaobanaa Jesus Christ daruz. Ukamunanban idi manawun, utaan wa'ati pa'ina'o mashaapa-karu pakadishita-kidan ida'an Jesus Christ pamawakakizi iki, uruu idi'o wamashaapan zaudapatina'a naa. ⁴ Wazaudapan naa wazaamata'azooniaz wa'idiwau nii kaimana'o aimaakan Tominkaru taapaniaz wa'ati aokazi ii. Na'ii aona'o kanom ka'iitan pamainaabatan oo papataka'uanuz. ⁵ Unao, umishidapan idi Tominkaru, utaapan unao pama'ozakan ida'an atii uzaamatan kazannaatin-karu, ata'azo'oraz naa uaidakao amazada tokono dono'o naa. ⁶ Ukau'an ukonaukia'a naa tuukii udau'ati, ukasha'oratinan pu'u padamata, na'iki ubaiatan iriba dikauda kida'o aimaakan. ⁷ Mazan na'apa kida'oraz sha'apan, umishidan tiwaa-kaao wuru'u, na'apa'o ida'ana'o nii utukapa-kaao mishi'o wuru'u umishidapanuz. Aizii gold kawaoda-kaao

tikazi di'iti, utukapa'azoo-kao idi mishi'o uruu gold, mazan upu'a'o nii umainaabata-kao. Mazan wuru'u umishidapanuz, powa'a'o zii umanawunun gold ai. Uruu idi'o utiwaa-kao utukapa'azoo-kao uturuan. Uturuudinan dono, Tominkaru konaukii-kidan nii unao, na'iki utukapan nii unao umanawunu'o nii, na'iki unaubaan nii unao Jesus Christ tukapa-kao dono'o naa.

⁸ Aonaa utukapanii mani uruu, mazan upu'u umarainapanuzu. Kai, aonaa zii utukapanuzu mazan upu'u umishidanuzu. Uruu idi'o wuru'u umashaapanuz kai konaukii. Ukonaukian umanawunu'o konaukii-karu ida'an, aonaa pidan aitapan na'apam pakian udau'an. ⁹ Umishidan idi uruu, uturuudinan naa uzaamatan kazannaatin-karu, upataka'uta-kao ai u'oian dikin ii.

¹⁰ Wurru'u kazannaatin-karuz oia'o ai, uruu Tominkaru prophetinao di'itapanii kaimanaiman kotua'a naa. Tuukii ñaipan paaitapan udau'an, uruu ñkowaadaniaz sha'apatina'o ni'oraz Tominkaru kamunan-kinaaz, wuru'u utaaniaz unao ati. ¹¹ Christ doronaa da'i prophetnao ida'a'oraz, uruu ida'ana'o ñaitapan pakowaadan aimaakan sha'apa'o nii dau'an usha'apan ua'ii zii. Uruu idi'o ñkowaadapanuz Christ baiaapan ni'o dau'ati na'iki udauna'an umanawunuta-kao ni'o dau'ati. Na'apa kida'o dau'an prophetnao kaudinan dadara ñitiwaan padi'itapan na'apainim nii na'iki na'apam nii usha'apainpan wuru'u Christ doronaa kowaadauta-kidaniaz ñ'ati. ¹² Tominkaru kainaabatan ñnao prophetnao ati wuru'u ñkaudin-

kiziz ĩkowaadautaniaz, aona'o nii ĩtukapan usha'apan, mazan unao ati'o nii pa'an wuru'u aimaakan kida sha'apanuz. Ukau'an uru'u naa kakuwaapainao kowaadaniaz naa u'ati, Kaimana'oraz Kuwai, Kaimana'o Doronaa dyuuda-kariwaiz aokazi iki ma'ozakan ida'an. Aimaakan kida kaikapa'oraz usha'apainpanu'u tuukia'o angelnao aipan paaitapan udau'ati.

Marii mashaapa-karu kaimana'a naa

¹³ Ukau'an, aizii udi'itinpa'a naa sakitapa usha'apata'azoonii kida dau'ati. Na'iki zaudinapa umashaapa, na'iki utaapa unyukunuu kaimanaiman uzaudapanii kida dau'ati, wuru'u Tominkaru kamunan-kida'azoonuz unao, Jesus Christ kaawan dono'o naa. ¹⁴ Uizo'atiaba umashaapa Tominkaru ati, Tominkaru dainaoun idi unao. Aona'a naa umashaapa'ana'a pakawan usha'apaapan dau'u oia'o, wuru'u unaudapanii kidaz usha'apaapauzon kiwiin, umaaitapakan dono'oraz zii mishi'o parada-karu Jesus dau'u kida'oraz. ¹⁵ Mazan aizii kaimana'a naa pa'i umashaapa, aonaa u'oia'ana'a usha'apatanii kida ida'an, usha'apanum kau'an Tominkaru zaamata'oraz unao, kaimana'o uruu aonaa oia'o mani. ¹⁶ Na'apa Tominkaru paradan saada-kariwai ida'a. Tominkaru kian, “Kaimanainao pidannao pa'i unao, aonaa oiainao nii mani, usha'apanum kau'an kaimana'o õgaru, aonaa oia'o mani.”*

¹⁷ Utoriinpan dono, “waDaru” ukiauzon Tominkaru ati. Ukau'an ukichana'iki pa'i

---

* **1:16** Leviticus 11:44-45; Leviticus 19:2; Leviticus 20:7

usha'apatan oia'o Tominkaru awun za'a, umashaapan kawana'ati zii da'a'a imi'i baara'a. Usha'apanum idi aonaa na'ia'oram pidan Tominkaru taapan panaudapanii manawun, mazan ipai pidannao uaitapa na'apam nii papataka'utan ĩsha'apaapanii kida kawana'ati. ¹⁸ Uaitapani'i naa Tominkaru kawinipinaatan pazaamatan unao, pakazannaata'azon idi unao, mazanu'o umishidapauzonii kida ai, utamakapaniaz kotua'o udokozu-daunnao mishidapauzonii kidaz. Aizii wuru'u ukawinipinaata-kinaaz pakazannaatan unao, aonaa pataka'uina'aka'o nii mani gold oo silver kawan, ¹⁹ mazan Christ izain umanawunun ida'ana'a. Na'apa'o uruu Christ, pa'ina'o kaznizo zowii-kao kawan, aona'oraz na'iam udikaudan, taauzo-kariwaiz Tominkaru ati. ²⁰ Kotu'u amazada sakadinan ua'ii zii, Tominkaru zaamatan Christ. Aizii kai amazada ikoda'anan di'iti'i naa, patokon uaidan naa uruu unao ati. ²¹ Uruu Christ ida'ana'a naa umishidan Tominkaru. Tominkaru kadishita-kida'oraz uruu pamawaka-kizi iki, na'iki taa'oraz umanawun-karu u'ati. Una'apan idi'o wuru'u unao mishidanuz tuukii Tominkaru, na'iki uzaudapan naa wuru dau'ana'a Tominkaru kowaadaniaz pataa'azon diina'iti'i.

²² Aizii kaimana'ora'a naa uchikainan u'oian ai, uizo'atin ida'an mishi'oraz parada-karu Christ daua'oraz. Uruu idi mishi'o umarainpaakan umin-mishidannao tuma. Umarainpaaka tuukii unyukunuu iki kida manawun. ²³ Unao, pa'inaada-kariwai'i naa pa'an, aonaa mawakauzo udarunao

di'iki'o kawanu'o mani, mazan aona'oraz umawakauzon di'iki'o pa'an. Tominkaru paradan karikaonanu'oraz umashaapan ida'ana'o pa'an upa'inaada-ka. ²⁴ Na'apa Tominkaru paradan saada-kariwaiz kida kian:

“Ipai pidannao pinidi kawanu'o

na'iki imanawun-tinpan na'apa soosoi kawan.

Wuru'u pinidiz mawaka'akauzo

na'iki soosoi waota'akauzo pakadunaa ai.

²⁵ Mazan parada-karu Naobanai di'iki'oraz, karikaonanu'o nii una'an.”†

Uruu wuru'u Kaimana'oraz Kuwai kowaadapa-kariwaiz u'ati.

2

¹ Ukau'an umuuda'a naa oii kida'o, wuru'u umariidinauzonuz, utaapinpauzonuz mishi'o kawan ukaimanan, ukishauzi-shoriniz, na'iki ukadakotinauzonuzu uiriban dau'u.

² Umashaapa na'apa pa'ina'o koraidaonaa shakata'akan kawan, zamazi'oraz na'iki aipa'oraz soo padaro dunuu karikaonan. Ukau'an na'apa'a naa uzamazi Tominkaru paradan dau'ati. Uruu koraidaonaa daro dunuu kawanu'o u'ati. Kaimana'o nii udyaupain u'ida'an, na'iki ma'ozaka'o nii umishidapan Tominkaru, na'iki ukazannaatinan nii. ³ Usha'apanum idi utiwaani'i naa na'apam Naobanai kaimanan na'iki na'apam ukamunanban.

Kakupa'o kuba kawanuinao

⁴ Uwa'ati Naobanai Christ ida'ati, kakupa'oraz kuba ida'ati. Pidannao kashadaniaz, mazan Tominkaru zaamata uruu umanawunu'o nii.

† 1:25 Isaiah 40:6

⁵ Uwa'ati kakupa'o kubanao kawanu'o nii kapam, ukaiwaa-kizinao kizi Tominkaru Dapunaa toma-kinao nii Kaimana'o Doronaa ida'an. Na'iki ukaudin-kizi kaimana'o faadaanao nii Tominkaru ati, na'iki taaina'o nii Tominkaru ati uaipan kawana'ati, Jesus Christ ida'an.

⁶ Usha'apanum kau'an kaikapa'a saada-kariwai Tominkaru paradan kianu'u:

“Utukapa, õmuudan kuba Zion* ii,
 zaamata-kariwaiz umanawunu'o kuba
 kabaun kadishita-kida-kinao.
 Aizii kanom mishida'o uruu,
 aona'a nii uba'azootin-kida-kao umishidan
 dikin ii uruu.”†

⁷ Unao mishidainao ati umanawunu'o wuru'u kubaz. Mazan mamishida-kainao ati,

“Wuru'u kuba tomapauzonao kabaun kashada-
 niaz,
 madiwautapa-ka'oraz ĩtukapan,
 uru'u naa mishi'oraiman umanawunu'o kuba
 ipai ba'oran kubanao ai.”‡

⁸ Ba'oran saada-kariwai kian kapam.

“Uruu kuba tukurutin-kida'o pidannao,
 na'iki uruu kuba kaboina-kida'o ĩdyaun.”§

Ītukurutan pamamishidakan idi'o uruu daua'o parada-karu. Mishi'o mazan Tominkaru aitan kawana'ati wuru'u na'apa'oraz sha'apan ĩ'ati.

⁹ Mazan unao Tominkaru zaamataniinao pa'an papidanannao nii, kaudinainao nii faadaanao nii, uruu Naobanai ati, na'iki unao Tominkaru buutanii kaimana'o pidannao nii. Tominkaru idiwau unao, kakuwaapa'o nii umanawunu'o

---

* 2:6 Zion, oo Jerusalem. † 2:6 Isaiah 28:16 ‡ 2:7 Psalm 118:22 § 2:8 Isaiah 8:14

usha'apatanii kida dau'ati. Unao Tominkaru so'otanii umashaapa-kizi maruta'o bii iki, konaunama'o pakanadan ida'ati. ¹⁰ Kiwiitapa aonaa Tominkaru pidanannao mani unao, mazan aizii upidanannao unao. Kiwiitapa aonaa Tominkaru kamunan-kidan da'i unao, mazan aizii Tominkaru kamunan-kida'a naa unao.

¹¹ Ōmarainapanii ōiribannao, ōparada'azon u'ati, umashaapan idi tawarainao nii di'ora'a amazada ida'a'a. Ukau'an aona'a naa usha'apaapa'ana'a dikauda kida'o aimaakan una'azootapanii kida, na'apa kida'o pataka'uan nii unao umashaapan ai kaiman. ¹² Karikaonanu'u naa umashaapa kaiman mamishida-kainao Tominkaru bii'i. Īdakotan pu'u usha'apaapan dikauda'o aimaakan, mazan ĩtukapa kizi pa'an usha'apatan kaiman kida'o aimaakan, uruu idi ĩmishidan nii Tominkaru. Aizii Tominkaru kaawan dono'o naa, ĩkonaukii-kidan nii umanawunun.

Naobanai-tinpainao paradan izo'ati-kaō

¹³ Naobanai Christ aipan ati, uizo'ati pidannao paradan taa-kariwainaoz wanaobanaanao nii. Uizo'ati king, umanawunu'oraz unaobanai-tinpan. ¹⁴ Na'iki uizo'ati wuru'u king waranu ainaouz naobanainao governornao paradan, usha'apanum kau'an king dyuudanii ĩdyaun pataka'uta'o nii maizo'ati-kainao paparadan. Mazan izo'atiinao uparadan, kaimana'o nii ĩtaapakaō. ¹⁵ Tominkaru aipan unao sha'apatan kaiman kida'o aimaakan, umashaata kizi maaitapinka'o pidannao, ĩparadan ai maaitapinaka-daun unao dau'an. ¹⁶ Unao, aona'ora'a naa

upoitoruitapa-kaō, mazan aonaa ukaiwa'ana'a wuru'u umashaapanuz na'apa udizapa-kinaa nii usha'apaapan oia'o, mishi'oraiman umashaapa Tominkaru poitorunao ni'i naa. ¹⁷ Utaapa ipai pidannao umanawunu'o nii. Umarainapa umin-mishidannao. Ukichana'iki Tominkaru ai, na'iki utaapa umanawunu'o nii pidan naobanai-tinpa'o.

*Mashaapa-karu kaiman
naobanainao ati*

¹⁸ Poitoruinao, utaapa unaobanaanao umanawunu'o nii na'iki uizo'ati ĩparadan, aonaa unaobanaanao kamunaniinao ati mani karikaonan, mazan to'orabainao unaobanaanao ati kapam. ¹⁹ Aizii unao, uaitapanii kanom Tominkaru aiapanii usha'apatan, ukau'an utuudan nii kaziwa'o ubaiaapan uantamikita-kaō dono umasha'apatakan pu'u oia'o, mazan uruu ida'ana'o nii Tominkaru nyukunuu kaimanan u'ati. ²⁰ Kanom u'itiiman kaimana'o aimaakan uikodan nii utuudan dono uzowiautapa-kaō usha'apatan dikin ii dikauda'o aimaakan? Mazan Tominkaru nyukunuu kaimanan u'ati utuudan dono ubaiaapan dikauda'o aimaakan usha'apatan dikin ii kaimana'o aimaakan. ²¹ Kaikapa'o nii wuru'u Tominkaru dapadanuz unao, usha'apanum kau'an baiainpa'a naa Christ unao dikin ii. Uruu pakaduz wuru'u Christ wa'akaniaz u'ati, ukau'an uda'ana'a naa ukaduz usha'apainpan ida'an uruu kawan. ²² Uruu Christ, aonaa usha'apatauzon oia'o, aonaa na'apainim umariidinauzon. ²³ Aizii udakowapa-kaō dono, aonaa udakoopan powaa iti pidannao dakoopainauz paugaru. Upataka'uta-kaō

dono, aonaa ukaunaan powaa iti pidannao ati antamikitainouz paugaru. Mazan ipai utaan pasha'apata-kaoz Tominkaru ati. Uruu pa'an wuru'u aitapa'o ni'oraz na'apam nii pasha'apatan pidannao ĩsha'apatanii kida kawana'ati. ²⁴ Uruu Christ baiaapa'o wa'oian winipinaa, pamawakan ida'an cross paawa'a, wamuudin kizi'i naa oia'o ai, na'iki wamashaapa kizi'i naa kaiman Tominkaru aipan kawana'ati. Ubaiaimpan ida'an, ukakudan waunao. ²⁵ Kiwiin unao, kaznizonao kawanu'o umakon pana'iti'i naa uka'uzatiki ai. Mazan aizii ukaawan powaa ati uka'uzatiki ida'ati. Uruu taapa'oraz unao.

3

Daiaroinao na'iki daiaruinao

¹ Unao na'apa kapam zunnao kaudaiaruinao, umashaapa kaiman izo'atiaaba udaiarunao ati. Udaiarunao mamishida'azookan an Tominkaru paradan, ĩmishidan nii, uaidakidan ida'an kaimana'o ukaduz ĩ'ati. Aonaa uparadinan pu'u mani padamata ĩ'ati, mazan upu'a'o nii utanawatin-kidan ĩdyaun Tominkaru ida'ati, ² umashaapan idi kaiman Tominkaru paradan aipan kawana'ati. ³ Aonaa uaida'ana'a ukonaunaman umaodinpan ida'an mani karikaonan, oo ukaiwadapan ida'an mani karikaonan wizi'i kida'o aimaakan, na'iki ukaiwadan ida'an mani karikaonan konaunamada-kariwai ukamichan. ⁴ Mazan marii pa'an uaidan ukonaunaman kaimana'o umashaapan ida'an unyukunuu iki'o, na'iki kadorona'o mashaapa-karu ida'an. Na'apa'o

konaunama-karu aonaa na'apainim nii uawutan, na'iki na'apa'oraz konaunama-karu tuukia'o Tominkaru naudapan. ⁵ Na'apa'o konaunama-karu kotua'o kaimanainao zunnao aidanii. Īmishidapan Tominkaru na'iki kaiman ĩmashaapan izo'atiaaba paudaiarunao ati. ⁶ Utukapa Sarah daua'o, oroo izo'ati'o paudaiaru Abraham, uruu idi odakotapan uruu panaobanaa nii. Unao zunnao, Sarah dainao wuru'u unaouz, umashaapan dono usha'apaapan dau'u kaimana'o aimaakan kida oroo kawan, aonaa kanom aia'a naa utarian.

⁷ Unao na'apa kapam daonaioranao kaudaiaroinao. Utaapa udaiaronao kaimana'o ida'an na'iki ukarodapa ĩdyaun, usha'apanum kau'an uaitapanii aonaa na'apa kida'o mani ĩma'ozakan unao kawan. Mazan na'apa kida'o nii unao tuma ĩzaamatan Tominkaru kamunan-kinaa kakupa-karuz. Umashaapan dono na'apa, kaimana'o nii utoriinpan baokopa, aona'o nii kanom kasharutapa'o nii unao.

Ipai mishidainao Jesus ati'o

⁸ Aizii baukapa'akan naa ōkian, ipai unao na'apa kida utaapa unyukunuu u'atiaaka uiribannao tuma. Umarainpaaka umin-mishidannao, na'iki ukamunanuaaka na'iki aonaa u'atadinpa'ana'a. ⁹ Aonaa ukaunaatina'ana'a dikauda'o idi usha'apata-kaoo dono dikauda'o ida'an, oo aonaa uzunaapina'ana'a powaa iti uzunaapa-kaoo dono. Mishi'oraiman ukaunaatin kaimana'o uparadan ida'an, upishaan ida'an Tominkaru kaimanan ĩ'ati. Usha'apanum kau'an Tominkaru kian

utaa'azon kaiman-karu wuru'u udapadanuz unao. ¹⁰ Saada-kariwai Tominkaru paradan kian, “Kanom mashaapa'azo'o konaukii
na'iki tukapa'azo'o kaimana'o aimaakan
sha'apan pa'ati,

marii aonaa ukadakotinauzon dikauda'o ida'an,
na'iki marii umashaatan pamaridinauzon.

¹¹ Marii umuudan naa oia'o pakaduz, usha'apatan
naa kaimana'o,
udorotan naa kaimana'o mashaapa-karu,
na'iki utiwaan naa pamashaapan kaiman
pairibannao tuma.

¹² Usha'apanum kau'an Tominkaru awunuuta-
panii kaimana'o pidannao,
na'iki uabata ĩtoriinpan dono pa'ati,
mazan pidannao sha'apaapainao oia'o,
aonaa manawun unaudapan.”

*Mishidainao Christ pataka'uta-ka'o kaimana'o
dikin ii*

¹³ Kanoma'o nii sha'apata dikauda'o unao
ati usha'apaapan an kaiman kida'o aimaakan?

¹⁴ Konaukia'o nii unao, upataka'uta-ka'o an
usha'apaapan dikin ii kaimana'o aimaakan,
ukau'an aonaa udopia'ana'a, na'iki aonaa
utaria'ana'a pidannao sha'apata'azon an
dikauda'o ida'an unao. ¹⁵ Mazan utaapa Christ
kaimana'o unaobanaa nii unyukunuu ii, na'iki
karikaonanu'u naa uminziiwa-kidapa uparadan
nii, uaitapa kizi na'apam udako'atin pidannao,
ĩpishaan dono unao umishidapan dau'an
Tominkaru sha'apata'azooniaz u'ati. ¹⁶ Na'iki
udako'atin dono ĩdyaun, kaiman uparada ĩ'ati.

Na'iki kaiman utaapa unyukunuu, uaitapanii aonaa usha'apatan aimaakan dikauda'o. Uruu ida'ana'o nii, pidannao ba'azoinpan dakoopainauz umashaapan mishidainao nii Christ.

¹⁷ Panaadon Tominkaru kashaapan nii baiatin-karu kaimana'o sha'apaapa-kao dikin ii. Mazan kaimana'o wuru'u baiatin-karu ai oia'o sha'apaapa-kao dikin ii. ¹⁸ Na'apa Christ, aonaa oia'o mani uruu, mazan upu'u utainan pamawakan ida'an baupapa, aonaa powa'an kida mani wa'oian dikin ii. Uruu kaimana'o pidan, umawakan dikauda'o pidannao dikin ii. Christ sha'apatan kaikapa'ora'a una'aka kizi waunao Tominkaru ida'ati. Unanaa zowii-kao, mazan ukakuda-kao powaa iti Tominkaru Doronaa ida'an.

¹⁹ Uruu Tominkaru Doronaa ida'ana'o Christ kakuwaapan doronainao ati itaraapa-kizinao ii.

²⁰ Īnao maizo'ati-kainaouz Tominkaru paradan, Tominkaru zaudapan pu'u kotua'iki ĩtanawatinan pa'oian ai, na'iki ĩzo'atin paparadan, Noah toma-pan pu'u pakanawan. Uruu dono 8 sodi pidannao paidinan kanawa zo'iti. Uruu ida'an ĩkazannaata-kao wunu tuubaruo ai, naraada'oraz ipai imi'i baara. ²¹ Uruu wuru'u kainaabata'oraz chikaawunuin-karu, wuru'u kazannaatin-karuz Jesus Christ kadishita-kida-kao ida'an pamawaka-kizi iki. Aizii chikaawunuin-karu, aonaa pidan nanaa chikaa-kao kaniriba'o ai mani karikaonan, mazan wapishaan pa'an Tominkaru usaabaa kizi wanyukunuu oia'o ai.

²² Jesus Christ mako'oraz naa aokazi iti, kai na'ii uruu Tominkaru diwa'ora antanapu,

umanawunu'o unaobanai-tinpan ipai angelnao ati, na'iki ipai doronainao umanawun kidainao ĩnaobanai-tinpan ati.

4

Mashaapa-karu Tominkaru ati

¹ Christ baiaapan idi kaziwa'o, ukau'an na'apa'a naa unao uruu kawan kapam, na'iki uma'ozakadapa'a naa unyukunuu ubaiainpa'azon dau'ati. Usha'apanum kau'an, na'ia'oram unao baiaapa'o kaziwa'o pamishidan dikin ii Christ, aona'o ni'i naa usha'apaapa'azon oia'o. ² Ukau'an, aizii aona'a naa una'azootapa'ana'a oii kida'o usha'apaapauzonii, mazan una'an kawana'ati uizo'atipa'a naa Tominkaru. ³ Unao kotua'iki'o usha'apaapauzon oia'o, maaitapa-kainao Tominkaru naudapanii kidaz pasha'apaapan. Unaudapa ukiaapaakan kakiba'azonna'o ida'an, unaudapa upo'idipan, unaudapa umakon madoronaa-daunu'o tuzapa-kizai ii aka, na'iki utominkaruniitapanuz toma-kariwainao karikaonan. ⁴ Uruu idi umin-sha'apaapauzon oii kida'o aimaakan, tuukii ĩdi'itinpan unao dau'an, aonaa ĩaitapan kanom nii aona'a naa usha'apaapan dikauda kida'oraz aimaakan powa'a. Una'apan idi'i naa ĩdakoopan unao. ⁵ Mazan ĩdako'atin nii na'apa kida'a dau'an Tominkaru ati, uruu aitapa'o ni'oraz na'apam pakawinipinaatan ipai pidannao kakupainao na'iki mawakainao kapam. ⁶ Kaikapan idi'o Kaimana'o Kuwai kowaadauzo-kaoz mawakainao pidannao ati ĩkakupan pu'u zii. ĩnanaa

pataka'uta-kao mawaka-karu ida'an na'apa ipai pidannao pataka'uta-kao kawan mawaka-karu idi, mazan upu'u karikaonanu'o nii ikakupan na'apa Tominkaru kawan Kaimana'o Doronaa ida'an.

Marii Tominkaru taanii kaiwaa-kao kaimana'o ida'an

⁷ Ipai aimaakan kida ata'azoo ikatokontinan. Ukau'an aitapina'a naa umashaapa, karikaonan kizi udi'itinpan kaiman, turuu kizi utoriinpan kaiman Tominkaru ati. ⁸ Na'iki powa'a'o zii umanawunun wuru'u marainpaakakaru an, mishi'o ida'an. Usha'apanum kau'an kamarainpan-karu marina'ata-kida ipai oia'o. ⁹ Udapaapa umin-mishidannao udapu ati, na'iki ukataan i'ati, mazan aonaa unyukunuu oian bii an mani. ¹⁰ Ipai unao kawana'ati Tominkaru taanii uka'iita-kinaa ni'i usha'apatan aimaakan umin-mishidannao ati. Ukau'an ukaminka'utaaka'a naa u'ida'an, na'iki ukaudina'a naa kaiman Tominkaru taanii u'ati ida'an. ¹¹ Utaan an u'ati uka'iita-kinaa nii ukakuwaapan, ukowaada'a naa wuru'u Tominkaru di'iki'oraz kuwai. Aizii utaan an u'ati uka'iita-kinaa nii ukaminka'utan pidannao, ukaminka'uupa'a naa wuru ida'ana'a ma'ozakakaru Tominkaru taaniaz u'ati. Na'apa kizi ipai aimaakan kida sha'apata-kao Tominkaru konaukii-kida-kinao nii Jesus Christ ida'an. Uruu Tominkaru karikaonanu'o ni'oraz umanawunun na'iki uma'ozakan. Amen.

Baiainapa-karu Christ dikin ii

12 Õmarainapanii õmin-mishidannao! Aonaa ukia'ana'a unyukunuu ii, “Kandii ni'o aimaakan sha'apan õ'ati kaikapa'a,” utiwauta-kao an ubaiatan ida'an kaziwa'õ. 13 Mazan tuukii ukonaukii, usha'apanum kau'an ukaminauda'utan Christ wuru'u, upataka'utakao ida'ana'oraz na'apa Christ pataka'utakao kawan. Uruu powa'a zii kizi ukonaukian utukapan dono'o naa Christ umanawunun aida-kao, ukaawan dono'o naa. 14 Konaukia'o nii unao, udakowapa-kao dono umishidan dikin ii Christ, usha'apanum kau'an umanawunu'o Doronai, Tominkaru di'iki'oraz kaina'an idi unao ida'a. 15 Na'ia'oram unao pataka'uta-kao dono, aonaa kizi pa'i uzowian dikin ii mani pidan, oo ukoidimikitinan dikin ii mani, oo usha'apatan dikin ii mani dikauda kida'o aimaakan, oo ukimudautan dikin ia'o mani ba'oran pidannao ïsha'apatin kizi kida dau'ati. 16 Aizii upataka'utakao an umishidan dikin ii Christ, aonaa kanom dikin ii ukiba'azoo-kidanuzu, mazan ukonaukii-kida Tominkaru uaitapa-kao idi umishidapan Christ. 17 Usha'apanum kau'an kaawa'a naa amazada pidannao tiwa'azoo-kao kmoon, na'iki Tominkaru pidannao wuru'u kiwiini'o ni'oraz ïtiwaa-kao. Aizii umishiin dono waunao mishidainao tiwaa-kao kiwiin, na'apam nii dii pidannao sha'apata-kao aona'oraz ïzo'atin Kaimana'o Kuwai Tominkaru di'iki'oraz? 18 Saada-kariwai Tominkaru paradan kian, “Aizii mani suduupa'o ida'an kaimanainao pidannao kazannaata-kao, aitaniiimana'o nii dikaudainao na'iki oiainao pidannao,

na'apam ni'i naa dii ĩsha'apata-ka?"*

19 Ukau'an, upataka'uta-ka an Tominkaru aipan kawana'ati, pakawan usha'apaapa wuru'u kaimana'oraz na'iki sakitapa'oraz aimaakan. Na'iki pakawan utaapa unyukunuu Tominkaru ati, toma'oraz unao, uruu mishi'o nii usha'apatan aimaakan paparadan kawana'ati.

5

Kazowautapainao

Tominkaru Choochin

¹ Aizii õparada'azon choochi zowaunaanao ati. Õgaru choochi zowaunaa kapam, na'iki õtukapauzonii Christ pataka'uta-ka, na'iki õgaru ka'idiwaina'o nii kapam ukonaunaman na'iki umanawunun idi, uaida-ka dono ukaawan dono'o naa. ² Kaiman utaapa Tominkaru pidanannao utaapa-kidaniinaouz u'ati, na'apa kaznizo taapiki awunuutapan kawan pataapanii kaznizonao. Uawunuutapa ĩdyaun minziiwa na'iki konaukia'o ida'an Tominkaru aipan kawana'ati usha'apatan. Aonaa uaipan idi mani uikodan aimaakan u'ati karikaonan, mazan utaan idi'o manawun unyukunuu uawunuutapa'azon dau'u ĩdyaun. ³ Aonaa unaobanai-tinpa'ana'a wunao ati'i, taapa-kida-kariwainaouz u'ati, mazan uaida-kida kaimana'o sha'apatin-karu na'iki mashaapa-karu ĩ'ati. ⁴ Aizii Christ, kaznizonao taapikinao zowaunaa kawanu'oraz kaawan dono'o naa, utaan nii unao ati aimaakan konaunama'o, aona'o ni'oraz

---

* **4:18** Proverbs 11:31

ukonaunaman mainaabatinauzon, uruu wuru'u umanawunu'o uidiwau ni'oraz.

⁵ Aizii unao pa'inainao daonaioranao, uizo'ati tunarunao-tinpainao paradan. Na'iki ipai unao, na'apa kida utaapinapa, aonaa u'atadinpa'ana'a, ukaminka'uaaka pa'an u'atiaaka. Usha'apanum kau'an Tominkaru paradan saada-kariwaiz kian, “Pana'iti Tominkaru taan panyukunuu

atadinpa'o pidan ai,
mazan ukamunan-kida pidan

aona'o u'atadinpan.”*

⁶ Ukau'an aonaa u'atadinpa'ana'a Tominkaru umanawunu'oraz taapan pu'u unao, kaiman kizi uzaamatan unao umanawunu'o nii diina'iti'i paaitanii kamoo kaawan dono. ⁷ Utaa Tominkaru ati ipai aimaakan kimudauta'o na'iki kasha'oradauta'o unyukunuu. Usha'apanum kau'an utaapanii wuru'u unaouz.

⁸ Zaudinapa umashaapa utaruba Satan ai. Kaina'a uruu, uchi'ika'anpan na'apa zamazi'o baudokoru ka'arantina'o kawan, dorotapa'oraz pawanyukunuu nii. ⁹ Aonaa ukashaapina'ana'a u'ati, mazan ma'ozaka umashaapa umishidapanii ida'a.

Uaitapan idi umin-mishidannao mashaapainao ipai na'ia'akan di'oraz amazada ida'a, na'apa'o ūbaiatinan unao kawan kapam.

¹⁰ Mazan aonaa kotua'iki'o nii mani ubaiatinan dauna'an, uru'o ni'i naa kamunanba'oraz Tominkaru, zaamata'oraz unao Christ ida'an ka'idiwaina'o nii karikaonanuu'o pakonaunaman na'iki pamanawunun idi. Usaabaan ni'i naa unao powaa iti, na'iki uma'ozakadan nii

---

* 5:5 Proverbs 3:34

unao kaimanaiman, mishi kizi umishidapan, aonaa kizi ukashadinan. ¹¹ Marii karikaonan umanawun-karu uruu ati'o nii. Amen.

Peter kowaadinan naa

¹² Ōsaadan di'oraz madiwau'u ōkaaritan unao ati, Silas[†] kaminka'utan ida'ana'o ōgaru. Uruu kaimana'o ōmin-mishidan. Wuru'u ōsaadanuz ōkaaritan unao ati, ōaipan idi'o ōma'ozakadan unao na'iki ōtaan ōparadan mishi'o na'iki ōaitapanii aimaakan dau'ana'o. Wuru'u di'orazu'u mishi'o kamunan-karu Tominkaru di'iki'o. Ukau'an, ma'ozaka umashaapa, uruu kamunan-karu ida'a.

¹³ Umin-mishidannao Christ, mashaapainaoz da'a'a Babylon ida'a,[‡] Tominkaru zaamatani-naouz papidanannao nii unao kawan, ĩdyuudan paparadan unao ati. Na'iki Mark, ōtaapaniaz ōdani kawan, udyuudan kapam paparadan unao ati. ¹⁴ Konaukii unaubaaka umin-mishidannao tuma ubaokopatinan dono. §

Marii Tominkaru taan unyukunuu kaiman-kinaa nii unao mishidainaoz Christ.

[†] **5:12** Silas: Greek paradan ida'an, Silvanus kia'o wuru'u.

[‡] **5:13** Babylon: Rome dakotapa-kinao. § **5:14** Peter dono'o mishidainao baokopatinan dono, ĩtukapa-kidan panaubaan oo pakonaukii-kidan pamin-mishidannao pakissitan ida'an ĩdyaun pakaozoo ati oo pataawu ati oo panaadon paka'u ati.

Kaimana'o Tominkaru Paradan New Testament in Wapishana (GY:wap:Wapishana)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wapishana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Wapishana

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
198b856d-ac64-5e95-afee-2b1cb3b356c1